

ROMÂNIA

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

UNIVERSITATEA DE VEST „VASILE GOLDIȘ” DIN ARAD

FACULTATEA DE ȘTIINȚE UMANISTE, POLITICE ȘI ADMINISTRATIVE

310023 ARAD, Str.Unirii, Nr. 3, tel. / fax 0040/0257/282324,

e-mail: supa@uvvg.ro, web: www.uvvg.ro

Raport de activitate (2014-2015)

CENTRUL DE STUDII IUDAICE “Academician Nicolae Cajal” din ARAD

MARIUS GREC

Universitatea de Vest VASILE GOLDIȘ din Arad

e-mail: marius_grec@yahoo.com

În primăvara anului 2004, la 29 martie, într-un cadru festiv a avut loc deschiderea **CENTRULUI DE STUDII IUDAICE** din Arad, de pe lângă *Universitatea de Vest „Vasile Goldiș”*.

Având în vedere că învățământul universitar este cel care trebuie să dea tonul în ceea ce privește dezvoltarea unei țări sau a unei regiuni, din toate punctele de vedere, Universitatea de Vest "Vasile Goldiș" s-a pliat pe o nouă viziune despre **Universitatea antreprenorială**. Universitatea nu este doar cel mai important catalizator al vieții comunitare, este o carte deschisă pentru toți cei care doresc să se regăsească în comunitatea căreia îi aparțin, este conștiința comunității. Așa se explică numeroasele inițiative dezvoltate pe tărâm cultural, venite dinspre mediul universitar.

În acest context, necesitatea înființării la Arad a unui **Centru de Studii iudaice** a devenit o prioritate a comunității academice, în special a celei care gravitează în jurul Universității de Vest „Vasile Goldiș”. Importantele mutații ce se produc la nivelul mentalităților colective în epoca contemporană, joncțiunea care s-a realizat, la nivelul celor mai recente concepții filozofice și istorice între iudaism și creștinism, a condus la trecerea în penumbră a prejudecăților de milenii. În acest moment este recunoscută amplitudinea istoriei poporului evreu. Evreii l-au preluat pe Isus ca pe cel care, ieșit din rândurile lor, a venit cu un mesaj pentru evrei și pentru întreaga umanitate, iar Marile Biserici ale lumii contemporane (ortodoxă, catolică, protestantă) și l-au asumat pe evreul Isus, ca exponent al unei culturi de excepție. Investigația istorică a Bibliei, în această conjunctură, se impune pentru o înțelegere profundă a existenței. Este un semnal destul de profund și clar, care marchează trecerea de la inter-culturalitate la multi-culturalitate.

Inițiativa înființării *Centrului* vine și în întâmpinarea tendințelor manifestate la nivelul Ministerului Educației, care sprijină cercetările axate pe unele probleme cruciale ale istoriei contemporane, iar problema Holocaustului este una dintre acestea. Nu trebuie uitat ca această adevărată maladie a istoriei umanității este o sursă de inepuizabile învățăminte, atât pentru contemporani, dar și pentru generațiile care vor urma. De altfel, scopul pe care Centrul de la Arad și l-a stabilit pentru a fi urmărit, este sintetizat foarte clar în puține cuvinte, dar generoase în chiar preambulul Programului Centrului: „...antrenarea în activitățile sale a cât mai multe persoane din domenii cât mai variate, pentru cunoașterea, înțelegerea și aprofundarea civilizației și istoriei poporului evreu, din cele mai vechi timpuri și până astăzi”. Centrul de studii iudaice are un **Consiliu Științific** format din membri Departamentului de istorie de la Facultatea de Științe Umaniste, Politice și Administrative (Marius Grec, Sorin Bulboacă, Simona Stiger, Stelean Boia), alături de care au fost cooptați, în calitate de colaboratori: Francisc Schneider (Membru al Academiei medicale), Speranța Milancovici (Departamentul de limbi moderne), Ladislau Klein (Facultatea de Științe economice) sau din străinătate: Halmos Sandor (Debrecen), Marosi Emeric Miki (Israel).

La deschiderea centrului un rol important l-a avut **Comunitatea evreilor din Arad**, în special Președintele acesteia, ing. Ionel Schlessinger, care a răspuns cu mare plăcere inițiativei Universității noastre.

În momentele de început, centrul nu dispunea de un sediu propriu, acesta fiind stabilit provizoriu în clădirea Facultății de Științe Umaniste; acesta a fost și unul dintre primele obiective pe care am încercat să-l îndeplinim: *amenajarea unui sediu propriu*. Prin înțelegerea și datorită excelenței colaborării pe care o avem cu Comunitatea evreilor din Arad, pe data de **11 octombrie 2004**, ne-am inaugurat sediul, care se află în incinta clădirii Comunității evreilor din Arad (**str. Tribunalul Dobra, nr. 10., et. I.**), amenajat de Universitate, fiind în administrarea Centrului și pus la dispoziția arădenilor. Am reușit inaugurarea acestui sediu tocmai în momentele în care în întreaga țară, pentru prima dată, în mod legal, pe baza unei hotărâri a Parlamentului țării, se comemora ZIUA HOLOCAUSTULUI.

Sala care găzduiește Centrul (acesta dispune de 45 de locuri, bibliotecă proprie, dotarea necesară pentru a utiliza o bază de date informatică)

În 2014 Centrul de Studii Iudaice a aniversat 10 ani de existență, prilej cu care a organizat vineri, 21 martie 2014, o serie de manifestări dedicate acestui eveniment. Manifestările au cuprins: o ședință festivă (la sediul din str. Tribunalul Dobra, nr. 10), „10 ani de existență a Centrului de Studii Iudaice, la Arad”, lansarea unui nou număr al revistei „Studia Iudaica Aradensis”; dezvelirea bustului (de interior) al academicianului Nicolae Cajal și acordarea diplomei de excelență „Prieten al Centrului de Studii Iudaice”, unor personalități arădene. Au susținut alocuțiuni prof. univ. dr. Coralia Adina Cotoraci, rectorul Universității de Vest „Vasile Goldiș” Arad, ing. Ionel Schlessinger, președintele Comunității Evreilor din Arad, Arhiepiscopul Timotei Seviciu, prof. univ. dr. Marius Grec, directorul Centrului de Studii Iudaice, cercetători. Manifestările s-au încheiat cu acordarea numelui „**Academician Nicolae Cajal**”, Centrului de Studii Iudaice din Arad.

Ionel Schlessinger, președintele Comunității Evreilor din Arad, prezent la eveniment, a precizat: „Manifestarea are două semnificații: aniversarea a 10 ani de existență a Centrului de Studii Ludaice, existență de-a lungul căreia au avut loc o serie de acțiuni care au adunat prezențe ale unor personalități însemnate. Activitatea acestui Centru este însemnată, avându-se în vedere necesitatea creării unei punți între populația existentă la ora actuală și populațiile care, prin natura sorții, sunt în scădere. Este bine să se păstreze memoria celor care au trăit pe aceste meleaguri, iar istoria iudeilor este una deosebit de importantă, chiar și pentru cei care vor rămâne aici în cazul în care, în viitor, nu va mai exista o comunitate evreiască. A doua semnificație o constituie acordarea numelui „Academician Nicolae Cajal”, Centrului de Studii Ludaice din Arad, pentru că profesorul Nicolae Cajal a fost în același timp un mare român și un mare evreu, exact acea punte de legătură între semnificația Centrului de Studii Ludaice și comunitatea evreiască, ai căror reprezentanți și-au adus contribuția, în măsura capacității lor, la dezvoltarea în plan local a municipiului, iar în plan național a României. Profesorul Nicolae Cajal a contribuit foarte mult și la cunoașterea pe plan extern a României, a contribuit la crearea unor relații bune între statul român și alte state vestice”.

(Amfitrionul aniversării, prof. univ. dr. Marius Grec, decanul Facultății de Științe Umaniste, Politice și Administrative din cadrul UVVG și director al directorul Centrului de Studii Ludaice din Arad, a declarat: „Am celebrat aniversarea a 10 ani de la înființarea Centrului de Studii Ludaice din Arad și cu această ocazie pot să spun că de la apariția acestuia am fost vizitați de ambasadorii statului Israel acreditați la București. Aș dori să menționez și faptul că pe agenda noastră de lucru se află punerea în aplicare a Hotărârii Senatului Universității de Vest “Vasile Goldiș” prin care Centrul nostru a primit numele academicianului Nicolae Cajal. De altfel, la Centrul nostru a fost dezvelit un bust de interior al academicianului, urmând ca în toamnă un bust de bronz să fie amplasat în piața Horia din orașul nostru. Academicianul Nicolae Cajal a trecut la cele sfinte în martie 2004, deci, acum 10 ani. Numele domniei sale este legat de Universitatea noastră, având în vedere că în calitate de vicepreședinte al Academiei Române, a semnat actul de naștere al Facultății de Medicină. Cu acest prilej anunțăm și apariția unui nou număr din revista “Studia Ludaica Aradensis”, număr dedicat acestor două evenimente: pe de o parte este reflectată personalitatea academicianului Cajal, iar pe cealaltă parte prezentăm activitatea Centrului de Studii Ludaice în cei 10 ani de existență”. Extras din Declarațiile de presă)

Într-un volum pe care l-am publicat recent (***„Zamolxis, realitate si mit in religia geto-dacilor”***, Editura Institutul European, Iasi, 2009, Argument, p.15), am subliniat:

„...Știm cu toții că pentru a supraviețui în istorie „omul cultural” trebuie să devină un reper de masă, adică un mod de viață capabil să instaureze valori și să facă posibilă creația de valori care-i resemnifică înzestrarea primordială. Unii numesc „socializare” această aventură din devenirea individualității într-un orizont al istoriei. Astfel, comunitățile își fac intrarea în istorie nu numai prin reflexele unei imaginații colective

(cum se acreditează astăzi ideea), ci și printr-o realitate culturală prodigioasă: prin forța sa de a institui valori, pe care individualitatea le ia drept pavăză a identității sale. Alții numesc „educație” pur și simplu, acest efort de subzistență culturală. De aceea, nu apar popoare sau națiuni „rele” în sine, ori „demne de dispreț”. Comunități sau mulțimi precare, ce adoptă răul subteran au apărut prăbușindu-se în abisul „ne-istoriei”, dar nu erau nici seminții, nici popoare, nici nații...,, Acesta este principiul pe care se grefează activitatea centrului nostru. Programul Centrului este ambițios, dar și realist. Coordonata pe care o avem în vedere este una pragmatică. Dorim să îmbinăm cercetarea cu acțiunile de popularizare. Astfel, fiecare membru al Consiliului științific, și-a stabilit – la nivelul competențelor pe care le are – studierea fenomenului iudaic din punct de vedere istoric, social, politic ...; urmează mai apoi popularizarea rezultatelor, care se va face prin cel puțin două canale: „Studia Iudaica Aradensis” – revista centrului, al doilea canal fiind reuniunile, mesele rotunde, conferințele sau volumele colective sau individuale publicate ... ultimul număr a apărut în 2014, nr. IV. Revista se află într-un proces de re-evaluare și re-branduire.

Alte prevederi ale programului Centrului se referă la: introducerea treptată a unor discipline opționale în curricula academică, în special la Facultatea de Științe Umaniste (din acest an s-a introdus ca disciplina opțională Studiul Holocaustului), pregătirea de materiale auxiliare în vederea predării temei Holocaustului în învățământul preuniversitar; atestarea Centrului în vederea susținerii de perfecționării în studiul Holocaustului (pentru profesorii din învățământul preuniversitar); crearea unor oportunități pentru cei interesați de a primi burse în Israel – în vederea perfecționării în studii iudaice; lansarea unui concurs, pe teme iudaice, pe internet – cu posibilitatea de a publica cele mai bune lucrări ...

Centrul de Studii iudaice din Arad este parte componentă a Facultății de Științe Umaniste, este pus la dispoziția comunității arădene prin activitățile care se desfășoară sub egida centrului, într-o epocă în care integrarea europeană a devenit realitate, un astfel de centru nu poate face altceva decât să devină un liant al înțelegerii și cunoașterii reciproce.

Menționez bunele relații pe care centrul le are cu alte centre de profil, din Cluj, Iași, Constanța, Oradea sau București.

În prezent se află în stare avansată de publicare:

- 1 volum despre Aaron Chorin (Dan Roman, Marius Grec);
- Brosura de prezentare a centrului (Marius Grec);
- 1 volum dedicat împlinirii a peste un deceniu de existență (coordonator: Marius Grec) ...

Centrul nostru este într-o relație de parteneriat cu Editura Hasefer, care ne donează periodic volumele specifice care apar în România. La momentul acesta, centrul de studii iudaice colaborează la întocmirea unei teze de doctorat, la Univ. din Oradea, pe tema: Evreii din Arad în secolul XX.

Volumele publicate sub egida centrului, au ajuns în cele mai importante Biblioteci din lume, așa după cum se poate constata din Catalogul mondial al bibliotecilor: www.worldcat.org